

JORNADA INICIAL LA CONSERVACIÓ DE LA NATURA EN BENEFICI DE LA SALUT”

SALUT ESPIRITUAL

Josep M. Mallarach - Barcelona, 8-10-2018

Des de 2005, l’OMS assumeix un “concepte positiu i inclusiu de la salut com a factor determinant de la qualitat de vida, que abasta el benestar mental i espiritual” (Carta de Bangkok, 2005).

Resolució 064 UICN (2016). *Enfortir les aliances trasnsectorials per reconèixer les aportacions de la natura a la salut, el benestar i al qualitat de vida, per, entre altres, “encoratjar l’ús adequat dels espais naturals protegits per millorar el benestar cultural i espiritual i la connexió social”*

La salut espiritual ha esdevingut objecte de recerques científiques, amb + 5000 articles publicats en revistes mèdiques, molts dels quals examinen els vincles amb la (salut de la) natura (King et al., 2009).

RAMON M. NOGUÉS

La salut espiritual

Neurociència i qualitat mental

FRAGMENTA EDITORIAL

JORNADA INICIAL LA CONSERVACIÓ DE LA NATURA EN BENEFICI DE LA SALUT”

Healthy Parks Healthy People: the state of the evidence 2015

Prepared for Parks Victoria by Mardie Townsend, Claire Henderson-Wilson,
Elyse Warner and Lauren Weiss, School of Health and Social Development,
Deakin University

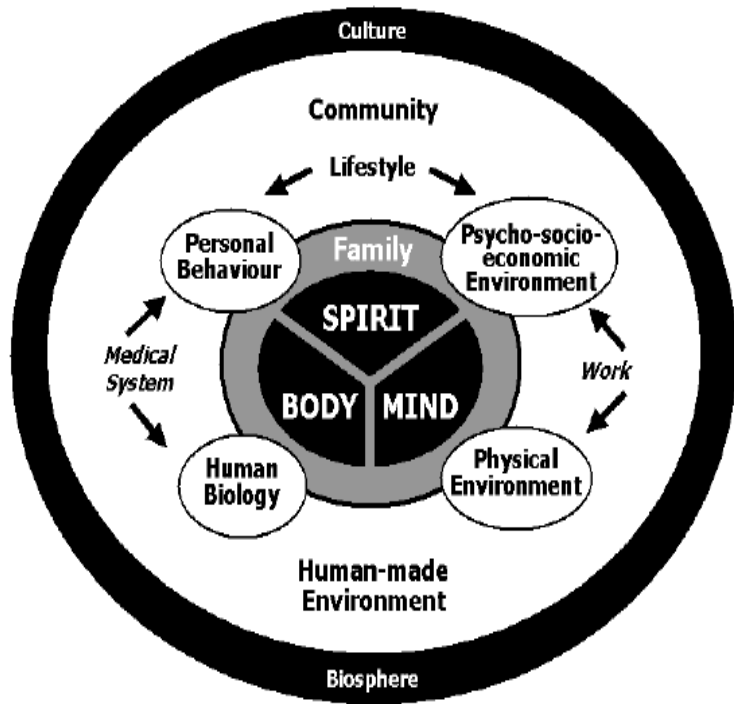
Nombroses recerques sobre la relació de la natura amb la salut integral (incloent sempre la salut espiritual) sostenen programes com “Parcs saludables, gent saludable” a Austràlia (1r congrés mundial el 2010), Alemanya, Canadà, EUA, Finlàndia, Nova Zelanda, Regne Unit, Suïssa, etc.

En molts espais naturals protegits d'aquests països s'ofereixen serveis o activitats per reconnectar en profunditat amb la Natura i cada vegada n'hi ha més que expliciten la salut espiritual.

El 2010 la Federació Europarc crea un grup de treball sobre salut i espais naturals protegits. Des de 2013 la CMAP (UICN) impulsa una guia de bones pràctiques, amb visió global, que inclou la salut espiritual, El mateix 2013 Europarc-Espanya publica la primera guia espanyola .

A Catalunya, diverses organitzacions s'hi interesssen. Destaquen en la conservació de la natura Europarc-Espanya (2013), o el PN de Collserola (2012), en la docència, la UdG (des de 2015) i en la formació espiritual, les CE St Felip Neri i el Miracle, des de 2009.

JORNADA INICIAL LA CONSERVACIÓ DE LA NATURA EN BENEFICI DE LA SALUT”

Hancock & Perkins (1985) The mandala of health:
A model of human ecosystem

La salut espiritual és una (si no la) dimensió fonamental de la salut i benestar globals, impregna i integra totes les altres dimensions...És un estat dinàmic de l'ésser que es reflecteix en la qualitat de la relació que la gent té en els 4 àmbits del benestar espiritual: personal, comunitari, ambiental i transcendent. Aquest model inclou des de les visions del món més religioses fins a les dels humanistes agnòstics (Fischer, 2011).

La salut espiritual és...un mirall de la salut física, emocional i mental... La gent que té bona salut espiritual és feliç, desborda de joia, gaudeix fent el bé als altres, i per tant ens hi sentim bé a prop seu. Són benefactors, i la seva principal raó de ser és ajudar a fer un món millor (Thibeaudau, 2017)

Segons el Pla nacional de valors de Catalunya la interioritat és una dimensió constitutiva de la persona (eix transversal de tot el Pla). El Pla proposa un sistema sanitari integrat i participatiu, basat en l'autonomia, l'apoderament dels pacients i professionals, medicina integral, treball en equip i qualitat: equitat, eficiència i efectivitat (PNV 2015).

JORNADA INICIAL LA CONSERVACIÓ DE LA NATURA EN BENEFICI DE LA SALUT”

Table 1. Four Domains Model of Spiritual Health and Well-Being.

DOMAINS OF SPIRITUAL WELL-BEING				
	PERSONAL	COMMUNAL	ENVIRONMENTAL	TRANSCENDENTAL
Knowledge aspect - filtered by world-view	meaning, purpose, and values	morality, culture (and religion)	care, nurture and stewardship of the physical, eco- political and social environment	Transcendent Other - ultimate concern Tillich - cosmic force New Age
<i>Inspirational aspect</i> - <i>essence</i> and motivation - filtered by beliefs	- human spirit creates awareness - <i>self-consciousness</i>	- <i>in-depth interpersonal relations</i> - reaching the heart of humanity	<i>connectedness with Nature/Creation</i>	- God, for theists <i>Faith</i>
Expressed as	- joy, fulfillment, - peace, patience, - freedom, - humility - identity, integrity, creativity, intuition - self-worth	- love - forgiveness - justice - hope & faith in humanity - trust	- sense of awe and wonder - valuing Nature/Creation	adoration & worship, being: - at one with Creator - of the essence of the universe - in tune with God

Sinèrgies progressives
entre els quatre àmbits
John Fisher (2011)

JORNADA INICIAL LA CONSERVACIÓ DE LA NATURA EN BENEFICI DE LA SALUT”

A Guide to the
Healthy Parks Healthy People
Approach and Current Practices

Proceedings from the
**Improving Health and Well-being:
*Healthy Parks Healthy People*** stream
of the IUCN World Parks Congress 2014

La connexió amb la natura és subjacent a la salut espiritual i la salut espiritual és subjacent a una relació respectuosa i sana amb la natura (Fischer, 2011).

Els éssers humans no sols depenem de la natura per raons físiques òbvies, sinó també per raons psíquiques i espirituals pregones (Roszak et al, 1995).

La salut espiritual: una oportunitat per recuperar una visió integral, més completa de la salut, per reflexionar sobre els valors que guien les nostres vides, accions i polítiques, i per entendre el sentit de la vida humana, de la nostra relació amb la natura, individualment i social (Fein et al, 2005).

En els espais naturals protegits s'hauria de preveure la possibilitat d'acollir equipaments relacionats amb la salut espiritual, com ara centres de meditació o de recés espiritual (Múgica et al, 2013).

JORNADA INICIAL LA CONSERVACIÓ DE LA NATURA EN BENEFICI DE LA SALUT”

Salud y áreas protegidas en España

Identificación de los beneficios de las áreas protegidas
sobre la salud y el bienestar social.

Aplicación de casos prácticos en la sociedad.

Alguns reptes que planteja la consideració de la salut espiritual

- Com s’hauria d’abordar la salut espiritual en la societat multicultural i multireligiosa contemporània?
- Com s’hauria d’integrar la salut espiritual en les polítiques de conservació de la natura i sanitàries?
- Caldrà -com deia el conseller A. Comín (2016)- “reinventar els sistemes de salut occidentals de dalt a baix” ?
- Quines aliances permetria teixir entre els qui treballen per la salut de la natura i de la societat?
- Quines implicacions tindria la consideració de la salut espiritual per a la formació del personal que es dedica a la salut de les persones i de la natura?
- Quin paper hi haurien tenir teòlegs, filòsofs, antropòlegs, mestres espirituals...?

JORNADA INICIAL LA CONSERVACIÓ DE LA NATURA EN BENEFICI DE LA SALUT”

Referències

- Chuengsatiansup K. (2003), Spirituality and health: an initial proposal to incorporate spiritual in health impact assesment in *Environnement Impact Assessment Review* , 23, p. 3-15.
- de Witt AH (2013). Pathways to environmental responsibility: a qualitative exploration of the spiritual dimension of nature experience. *Journal for the Study of Religion, Nature & Culture*. 7(2):154-86.
- Fein, Elke & co (2015) Papier de position « Santé Intégrale », Politique Intégrale. Synthèse des visions et positions de PI - santé intégrale.doc.
- Fisher J. (2011) The Four Domains Model: Connecting Spirituality, Health and Well-Being. *Religions*, 2: 17-28.
- King M. et al. (2009) Conceptualising spirituality for medical research and health service provision in *BMC Health Service Research* , n. 9, p. 116sq.
- Pike K, Johnson D, Fletcher S, Wright P (2011). Seeking spirituality: respecting the social value of coastal recreational resources in England and Wales. *Journal of Coastal Research*. 94-204.
- Maller, et al (2008) *Healthy Parks, Healthy People: The Health Benefits of Contact with Nature in a Park Context. A review of relevant literature*. Parks Victoria.
- Múgica, M. et al (2013) *Salud y áreas protegidas en España. Identificación de los beneficios de las áreas protegidas sobre la salud y el bienestar social*. Europarc-España.
- Nogués, R.M. (2016) *La salut espiritual: neurociència i qualitat mental*. Ed. Fragmenta.
- Rehman R, Syed S, Hussain M, Shaikh S. (2013) Health and spirituality "walk along" in wellness journey of medical students. *Journal of the Pakistan Medical Association*. 63(4):495-500.
- Roszak, T, M.E. Gomes, and A.D. Kanner, eds. (1995). *Ecopsychology: Restoring the Earth, Healing the Mind*. San Francisco: Sierra Club Books.